

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 9Co/118/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5721201952
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 09. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ladislav Mejstřík
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2022:5721201952.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Ladislava Mejstříka a členov senátu JUDr. Jána Burika a JUDr. Jozefa Turzu, v právnej veci žalobkyne: D. U., nar. XX. XX. XXXX, bytom P., U. Y. XXXX/X, zastúpenej S. U., nar. XX. XX. XXXX, bytom P., U. Y. XXXX/X, proti žalovanej: Y. Q., nar. XX. XX. XXXX, bytom P., D. XXXX/XX, zastúpenej JUDr. Vladimírom Kašubom, PhD., advokátom so sídlom Martin, Holubyho 51, IČO: 42 058 945, o zaplatenie 7 748,- eur s príslušenstvom, na odvolanie žalobkyne proti rozsudku Okresného súdu Martin, č.k. 5C/32/2021-67 zo dňa 23. 02. 2022 v spojení s opravným uznesením Okresného súdu Martin, č.k. 5C/32/2021-94 zo dňa 06. 05. 2022, takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu **p o t v r d z u j e**.

Žalovaná **m á** voči žalobkyni právo na náhradu trov odvolacieho konania v celom rozsahu.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom Okresný súd Martin vo výroku I. zamietol žalobu, ktorou sa žalobkyňa domáhala voči žalovanej zaplatenia bezdôvodného obohatenia za užívanie spoluvlastníckeho podielu žalobkyne k rodinnému domu a príslušenstvom zapísaných na LV č. XXX katastrálne územie P. - F.. Svoje rozhodnutie súd zdôvodnil s poukazom na ust. § 153 CSP s odôvodnením, že žalobkyňa po výzve súdu na vyjadrenie sa k vyjadreniu žalovanej, ktorá poprela skutočnosti uvedené v žalobe, ostala nečinná. Na pojednávaní zmocnený zástupca uviedol, že súd si má sám vyhodnotiť skutočnosti uvedené v žalobe, prípadne sám vykonať ohľadom toho dokazovanie. Súd prvej inštancie tak skonštatoval, že žalobkyňa nepreukázala ňou tvrdené skutočnosti a súd nemôže sám vystupovať v konaní ako účastník, vykonávať dôkazy, vyhľadávať informácie, nakoľko sa nejedná o spor so slabšou stranou. Keďže žalobkyňa nepreukázala, či došlo k bezdôvodnému obohateniu a v akej výške, nevyjadrila sa k obrane žalovanej, čo sa týkalo rozsahu užívania sporných nehnuteľností a neboli navrhnuté dôkazy, ktoré by mohol súd vykonať a vyhodnotiť, vychádzajúc zo sudcovskej koncentrácie viedlo to k zamietnutiu žaloby. O trovách konania vo výroku II. rozhodol súd v zmysle § 255 ods. 1 CSP s prihliadnutím na úspech strán v konaní.

2. Proti tomuto rozsudku v zákonom stanovenej lehote podala odvolanie žalobkyňa. Rozsudok napadla v celom rozsahu poukazujúc na ust. § 365 ods. 1 písm. b/, e/, h/ CSP. Tvrdila, že prvostupňový súd porušil čl. 9 CSP a čl. 48 ods. 2 Ústavy SR, pretože žalobkyni nedoručil listinný dôkaz o jej pohľadávke v sume 1 400,- eur titulom údajnej výmeny vykurovacích telies v predmetnom rodinnom dome. Prvoinštančný súd porušil aj postup v zmysle § 181 ods. 2 CSP, keď neurčil, ktoré skutkové tvrdenia sú medzi stranami sporné a ktoré považuje za nesporné, nevyzval sporové strany, aby sa vyjadrili k dokazovaniu a k právnej stránke veci a v zmysle § 220 ods. 2 CSP v odôvodnení rozsudku nevysvetlil, ako posúdil podstatné skutkové tvrdenia a právne argumenty strán. Došlo tak k nedostatočnému odôvodneniu

rozhodnutia, čo spôsobilo jeho nepreskúmateľnosť. Súd tak porušil následne čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Súd posudzoval a hodnotil prejednávajúcu vec iba jednostranne a nevyvážene v prospech žalovanej, vo veci urobil len formalistický výklad zákonných ustanovení s nesprávnym dôrazom na § 153 CSP a týmto nesprávnym postupom porušil základné právo žalobkyne na súdnu ochranu. Súd pri svojom rozhodovaní a pri preukázaných mimoriadnych okolnostiach v pandemickom období pred termínom pojednávania nepochopiteľne a neprípustným spôsobom absolutizoval zásadu sudcovskej koncentrácie konania podľa § 153 CSP na úkor ostatných a oveľa dôležitejších zásad civilného sporového konania. Aplikovanie § 153 CSP bolo zo strany súdu nekorektné, neprimerané okolnostiam prípadu, odporujúce princípu elementárnej spravodlivosti a určite neprispelo k rozumnému riešeniu vzájomných občianskoprávných vzťahov medzi sporovými stranami. Súd tak de facto legalizoval hrubo protiprávne správanie žalovanej. Súd ďalej nevykonal navrhnutý dôkaz, a to vykonanie ohliadky predmetných nehnuteľností a získania skutkových poznatkov, napr. ich výmery, interiérového vybavenia, dispozičného charakteru, bonity pozemkov, užívacej hodnoty a celkovej kvality bývania. Následne potom súd nemohol ani vysloviť záver o neunesení dôkazného bremena ohľadom výšky uplatneného nároku. V konečnom dôsledku súd ignoroval ust. § 264 ods. 1 CSP, pretože sám neurčil výšku uplatneného nároku napriek tomu, že žalobkyňa preukázala právny základ nároku, avšak z objektívnych a žalobkyňou nezavinených dôvodov nebolo možné preukázať výšku nároku. Súd má určiť výšku nároku v prípade, keď túto možno zistiť len s nepomernými ťažkosťami alebo ju nemožno zistiť vôbec. Mimochodom je absurdné, ak súd od žalobkyne striktné až šikanózne vyžaduje dôkazy preukazujúce výšku nároku, keď je zrejme, že tieto dôkazy sú pre súd nezáväzné a výšku uplatneného nároku s konečnou platnosťou určí napokon až samotný súd. V tomto prípade bol konajúci súd povinný ex offio určiť výšku nároku podľa svojej vlastnej úvahy. Z uvedených dôvodov odvolateľka žiadala zrušiť rozhodnutie prvostupňového súdu a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

3. K podanému odvolaniu sa prostredníctvom zástupcu vyjadrila žalovaná, ktorá uviedla, že súd prvej inštancie neporušil ustanovenia o nedoručení listinného dôkazu, nakoľko listinný dôkaz o pohľadávke v sume 1 400,- eur súdu nebol poskytnutý a nebolo teda čo doručovať. Čo sa týka nečinnosti žalobkyne po popretí jej skutkových tvrdení obsiahnutých v žalobe napriek doručeniu uznesenia s náležitým poučením, nemôže nedostatok tejto aktivity naprávať súd. Práve vtedy by sa dopustil toho, čo mu žalobkyňa bezdôvodne vyčíta. Žalobkyňa nijako nepreukázala, že predmetné nehnuteľnosti žalovaná „nadužívala“, pričom vyčísluje výšku nároku napr. k pozemkom, hoci tieto vôbec neužíva a k tomuto by neprispelo ani vykonanie ohliadky, pretože tá by nebola spôsobilá preukázať uplatnený nárok žalobkyne čo do dôvodu, nieto čo aj do výšky. Podľa názoru žalovanej práve, ak by súd postupoval inak (ako mu to vyčíta žalobkyňa), dopustil by sa neprípustného zvýhodnenia procesne pasívne žalujúcej strany, a to v konaní, ktoré nemá povahu konania podľa druhej hlavy CSP. Vzhľadom k uvedeným tvrdeniam žiadala, aby odvolací súd rozsudok ako vecne správny potvrdil a priznal žalovanej nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

4. Krajský súd, ako súd odvolací (§ 34 CSP), preskúmal vec v intenciách ust. § 379 a § 381 CSP a postupom bez nariadenia pojednávania podľa ust. § 385 CSP napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie v súlade s ust. § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny potvrdil.

5. Pri preskúmaní napadnutého rozsudku odvolací súd vychádzal z rozsahu odvolania, zo spisového materiálu a z preskúmaného rozhodnutia. Medzi účastníkmi sporu sa riešila otázka, či žalovaná ako podielová spoluvlastníčka nehnuteľností, ktoré mala podľa tvrdenia žalobkyne užívať v celom rozsahu, má povinnosť zaplatiť za užívanie aj podielu žalobkyne žalovanú sumu 7 748,- eur. Žalobkyňa v žalobe uviedla, že je spoluvlastníčkou v 2/3, žalovaná spoluvlastníčkou v 1/3, k čomu doložila výpis z katastra nehnuteľností na LV č. XXX okres P., katastrálne územie F.. Jedná sa o rodinný dom - zastavanú plochu a nádvorie o výmere 404 m² a záhradu o výmere 129 m². V žalobe žalobkyňa poukazovala na to, že požadovaná suma predstavuje bezdôvodné obohatenie za obdobie od 15. 12. 2019 do 30. 04. 2021 za užívanie označených nehnuteľností, pričom k žalovanej sume dospela výpočtom, v zmysle ktorého obvyklá výška nájomného predstavuje 6,- eur/m² za mesiac, za užívanie prístavby rodinného domu 3,- eur/m² za mesiac a za užívanie zastavanej plochy a záhrady 0,30 eur/m² za mesiac. Žalovaná suma tak predstavuje alikvotnú časť (2/3) z jednotlivých výmer nehnuteľností uvedených na liste vlastníctva. Tiež uviedla, že ako väčšinová spoluvlastníčka navrhla spôsob, akým bude spoločná nehnuteľnosť užívaná, čo však zo strany žalovanej nebolo akceptované. Žalovaná vo vyjadrení k žalobe absolútne poprela skutkové tvrdenia uvedené žalobkyňou, najmä poprela, že užíva predmetné nehnuteľnosti, tak ako to

žalobkyňa uviedla. Absolútne poprela využívanie prístavby, kde podľa jej vyjadrenia sú uložené veci, ktoré ešte patrili rodičom žalobkyne a neužíva ani predmetné pozemky, naopak žalovaná vynakladá finančné prostriedky na ich údržbu - kosenie. Spochybnila aj výšku požadovaného nároku, keď predtým žalobkyňa ju vyzvala na zaplatenie sumy, kde určila výšku za užívanie nehnuteľností sumou 50,- eur za deň. Žalovaná tiež spochybnila, či vôbec žalobkyňa je spoluvlastníčkou nehnuteľnosti, nakoľko pôvodným vlastníkom (stará mama) jej bola zaslaná výzva na vrátenie daru zo dňa 06. 05. 2019. K podanému vyjadreniu sa žalobkyňa nevyjadřila.

6. Z takto predloženej žaloby a priložených listinných dôkazov súd skonštatoval, že na Okresnom súde Martin pod sp. zn. 17C/22/2019 bolo vedené konanie matkou žalobkyne voči žalobkyni o vrátenie daru, avšak toto konanie nebolo právoplatne skončené rozhodnutím vo veci, bolo zastavené. Mal za to, že teda žalobkyňa je podielovou spoluvlastníčkou označených nehnuteľností. Následne z predložených dôkazov súd dospel k záveru, že žalobkyňa neunesla dôkazné bremeno a nie je možné konštatovať, že jej požadovaný nárok na zaplatenie 7 748,- eur s príslušenstvom bol preukázaný. Súd v tomto prípade skonštatoval, že nemôže sám vzhľadom na sporové konanie vykonávať dokazovanie z vlastnej vôle bez návrhov strán sporu a tiež nie je možné, aby sám iniciatívne zisťoval prípadnú výšku bezdôvodného obohatenia.

7. Vzhľadom na takto zistené skutočnosti aj odvolací súd dospel k záveru, že z obsahu žaloby a predložených listinných dôkazov (listu vlastníctva) nebolo možné dospieť k záveru, či nárok žalobkyne je dôvodný a či užívanie ňou označených nehnuteľností zo strany žalovanej zakladá právo na vydanie bezdôvodného obohatenia ku konkrétne označenej sume 7 748,- eur. Je nepochybné, že v tomto prípade sa jedná o sporové konanie, kde každá zo strán predloží súdu dôkazy na preukázanie svojich tvrdení. V tomto spore žalobkyňa okrem preukázania toho, že je podielovou spoluvlastníčkou označených nehnuteľností vo výške 2/3 čo doložila výpisom z listu vlastníctva, ostatné svoje tvrdenia nijako nepreukázala. Výpočet výšky bezdôvodného obohatenia nebol ničím podložený, pričom v tomto prípade nemožno tvrdiť, že opodstatnenosť nároku a jeho výšku možno zistiť len s nepomernými ťažkosťami alebo ju nemožno zistiť vôbec. Ako správne na to poukázal súd prvej inštancie, v tomto prípade nemôže byť plnenie požadované žalobkyňou určené voľnou úvahou súdu. V tomto prípade bolo na žalobkyni, aby preukázala, či žalovaná, ktorá je tiež spoluvlastníčkou označených nehnuteľností, tieto „nadužíva“, v akom rozsahu, akým spôsobom a od čoho sa odvíja prípadná výška bezdôvodného obohatenia, tak ako svoj nárok označila žalobkyňa. Nemožno sa stotožniť ani s názorom uvedeným v odvolaní, že v tomto prípade súd striktné až šikanózne vyžadoval dôkazy preukazujúce výšku nároku. Súd od žalovanej nič nepožadoval, bolo na nej, akým spôsobom sa rozhodne preukazovať oprávnenosť svojich nárokov a tvrdení skutkovo vymedzených v žalobe.

8. Podľa § 191 CSP dôkazy súd hodnotí podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti; pritom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo počas konania najavo. Vierohodnosť každého vykonaného dôkazu môže byť spochybnená, ak zákon neustanovuje inak.

9. Podľa § 220 ods. 2 CSP v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa žalobca domáhal, aké skutočnosti tvrdil, aké dôkazy označil, aké prostriedky procesného útoku použil, ako sa vo veci vyjadril žalovaný a aké prostriedky procesnej obrany použil. Súd jasne a výstižne vysvetlí, ako posúdil podstatné skutkové tvrdenia a právne argumenty strán, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, ktoré dôkazy vykonal, z ktorých dôkazov vychádzal a ako ich vyhodnotil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil, prípadne odkáže na ustálenú rozhodovaciu prax. Súd dbá, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

10. Odôvodnenie rozhodnutia nemusí dať odpoveď na každú poznámku, či pripomienku účastníka konania, ktorý ju nastolil. Je však nevyhnutné, aby spravodlivé súdne rozhodnutie reagovalo na podstatné a relevantné argumenty účastníka konania a aby mu dalo jasnú a zreteľnú odpoveď na riešenie konkrétneho právneho problému. Pokiaľ všeobecný súd dospeje k rozhodnutiu bez toho, aby sa vo svojom rozhodnutí vysporiadal so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami, tvoriacimi základ pre rozhodnutie, treba ho považovať za arbitrárne, teda za rozporné a čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a s čl. 6 ods. 1 Dohovoru. Pod porušením práva na spravodlivý proces sa rozumie aj právo vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom, prípadne právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia.

11. S prihliadnutím na vyššie uvedené skutočnosti je zrejmé, že postup súdu prvej inštancie pri prejednaní veci a odôvodnení rozhodnutia bol v súlade s príslušnými zákonnými ustanoveniami. Odvolanie žalobcov tak súd druhej inštancie nepovažoval za dôvodné. V danom prípade súd nemal čo preukazovať a vykonať aké dôkazy, nakoľko žalobkyňa okrem doloženia listu vlastníctva prakticky iné dôkazy na preukázanie svojich tvrdení súdu nepredložila.

12. Odvolací súd potom konštatuje, že súd prvej inštancie v dostatočnom rozsahu zistil skutočnosti potrebné pre posúdenie veci, dokazovanie vyhodnotil v súlade s ust. § 195 CSP a vo veci samej došiel k skutkovým a právnym záverom, s ktorými sa odvolací súd stotožnil a na ktoré v zmysle ust. § 387 ods. 2 CSP poukazuje. Prvoinštančný súd v odôvodnení svojho rozhodnutia riadnym spôsobom uviedol zistený skutkový stav, primeraným spôsobom opísal stanoviská procesných strán, citoval právne predpisy, ktoré aplikoval na prejednávany prípad a z ktorých vyvodil svoje právne závery. Tieto zároveň primeraným a dostatočným spôsobom v súlade s § 220 CSP zdôvodnil.

13. Nakoľko odvolateľka v odvolaní neuviedla žiadne skutočnosti, ktorými by sa súd prvej inštancie nezaoberal a ktoré by boli spôsobilé inak vyhodnotiť skutkový alebo právny stav odvolacím súdom, tento rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdil.

14. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP a žalovanej, ktorá bola úspešná v odvolacom konaní proti žalobkyni priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v celom rozsahu. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 CSP).

15. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Žiline pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie **n i e j e** prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote 2 mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP). V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).